

Ейдетика – креативна методика навчання розповіданню дітей дошкільного віку

Сільчук А. М.

IV курс, спеціальність „Дошкільна освіта”

Семенова Н. І., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна

Статтю присвячено дослідженню сутності поняття ейдетика. Розкрито особливості використання ейдетики у навчанні розповіданню дошкільників. Описано основні способи роботи з дошкільниками з навчання розповіданню на основі різних асоціацій.

Ключові слова: ейдетика, методика, розповідання, дошкільники.

EYDETIKA - CREATIVE STORYTELLING METHODS OF TEACHING PRESCHOOL CHILDREN

Silchuk A.

Eastern National University named after Lesya Ukrainian, Lutsk, Ukraine

The article studies the essence of the concept eydetika. The features eydetika use storytelling in teaching preschoolers. The basic ways of working with preschool children with learning storytelling through various associations.

The keywords: eydetika, technique, storytelling, preschool.

Актуальність проблеми. У дошкільних навчальних закладах використовуються різні методи і прийоми у навчанні розповіданню дітей дошкільного віку. Однією з таких методик є ейдетика. Ейдетизм найкраще розвинений у дітей дошкільного віку, тому у навчанні розповіданню ця методика є особливо корисною і ефективною. Це питання у свій час досліджували: А. Р. Лурій, І. Матюгін, Є. Антощук та О. Пащенко.

Мета статті – розкрити суть поняття ейдетика та особливості використання цієї методики у навчанні розповіданню дітей дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу. Ейдетизм – (від грецького «ейдос» – вигляд, образ) – психічне явище, яке полягає у здатності відтворювати яскравий наочний образ тривалий час. Характерною ознакою для ейдетизму є емоційна забарвленість образів. Ейдетизм у більшості дітей добре розвинений. Вони уявляють собі предмет, чітко «бачать» його перед собою. Система ейдетики навчає дітей запам'ятовувати без зазубрювання. Методики ейдетики різноманітні: на запам'ятовування слів (в тому числі і іноземних), цифр, імен, віршів, текстів, телефонів та інше. Завдяки застосуванню цих методик розвиваються органи відчуття дітей, сприймання, психічні процеси [1, 75].

«Ейдетика» пропонує будувати роботу з дошкільниками з навчання розповіданню на основі: вільних асоціацій, пов'язаних з предметними образами; асоціацій з використанням кольору, асоціацій, пов'язаних з геометричними формами, тактильних, предметних, звукових, смакових, нюхових асоціацій.

Ігри за вільними асоціаціями пов'язані з предметними образами. Із самої назви «вільні асоціації» випливає, що під час занять не можна використовувати жодних предметних зображень. Та в маленьких дітей ще недостатньо сформовані уявлення про навколишній світ, замало життєвого досвіду, щоб будувати асоціативні зв'язки самостійно. Тому на першому етапі роботи малюкові потрібна допомога дорослого. Головне, щоб діти вчилися обґрунтовувати свій асоціативний вибір [2, 16].

Асоціації з використанням кольору. Для цього виду роботи потрібні картки з намальованими плямами різних кольорів та некольорові зображення предметів або явищ. Вихователь показує картинку з плямою певного кольору. Завдання дітей – вибрати серед зображень різних предметів саме те, яке в нього асоціюється з заданим кольором. Дитина обов'язково має обґрунтувати відповідь. Цей вид ігор, допоможе збагатити мовлення дитини, навчить її порівнювати предмети за кольором і використовувати знання під час розповіді.

Асоціації пов'язані з геометричними фігурами. Для цього виду роботи знадобляться картинки із зображеннями геометричних фігур. Запитання ставляться аналогічно: «У мене є круг. Про які предмети ви подумали?»

Тактильні асоціації. Для цього виду роботи потрібно мати набір тактильних карток, які запропонував Ігор Матюгін. Ідея цих карток полягає в тому, що кожна з них має свою фактуру: хутро, наждачний папір, фланель, мотузка, палички, крапельки воску, велюр... До колекції можна додати картку з гудзиками, гречкою, шматками дроту, з дерматиним покриттям. Принципи роботи залишаються такі самі, як і в попередніх видах роботи.

Предметні асоціації. Цей вид асоціації передбачає встановлення зв'язків предметів або між собою, або за їхніми ознаками. Для використання цього прийому потрібно мати набір різних предметів: ниточку, паличку, трубочку, папірець, шматок тканини, шишку, каштан, камінчик, мушлю, монетку, гудзик. Вихователь бере нитку: говорить: «Довге і гнучке» Про що ви подумали?»

Звукові асоціації. В ейдетичному напрямку застосовуються аудіо-записи різних звуків і шумів. Можна створити цілу колекцію звуків, розподіливши за різними групами: побутові шуми, звуки природи, музичні звуки, звуки вулиці.

Смакові асоціації. Мабуть, не знайдеться жодного вихователя, який би не грав з дітьми у гру «Відгадай на смак». Але ейдетичний напрямок не передбачає вгадувати. Запитання буде таке ж, як раніше: «Про що ви подумали?» Для дітей старшого віку можна використовувати комбінації «солонке і гаряче», «солоне і холодне» [3, 16].

Нюхові асоціації. Нюховий аналізатор – це, мабуть, найменший з усіх названих. Тому, залучивши його до роботи з малюками, потрібно бути особливо обережним, оскільки здатність сприймати різні аромати ще не

достатньо вивчена. Можна використовувати нюхові коробочки з різними ароматами: парфумів, м'ятним ароматом, ароматів трав, спецій [3, 16].

Висновки. Отже, використовуючи у роботі прийоми ейдетики, ми підтримуємо інтерес дітей до пізнання навколишнього світу, розвитку вміння спілкуватися. Після таких прийомів діти можуть легко й невимушено висловлювати свої думки, збагачується їхній словниковий запас, діти вільно складають творчі розповіді, використовуючи власний досвід.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Матюгін І. Ю. Школа ейдетики. Зорова, тактильна нюхова пам'ять. / І. Ю. Матюгін. // – М.: – 1994. – 448 с.
2. Пащенко О. Ейдетика – що це? / О. Пащенко // Дошкільне виховання. – 2008. – №11. – С. 16–17.
3. Пащенко О. Звукові, смакові, нюхові асоціації / О. Пащенко // Дошкільне виховання. – 2009. – №2. – С. 16–17.